

Behandling av godartad tumör i livmodern eller embolisering av myom

Det har reserverats tid till Er för embolisering av myom. Eftersom åtgärden kräver såväl förberedelser som eftervård, har det även reserverats plats till Er på bäddavdelningen.

Vad är en embolisering av myom och vad är avsikten med åtgärden?

Åtgärden är befogad för patienter med symtomatiska livmodermyom som ett alternativ till en operation, framför allt i sådana fall, då borttagning av livmodern inte kommer i fråga.

Livmoderns myom, d.v.s. godartade muskeltumörer, hör till de vanligaste gynekologiska tumörerna. Man uppskattar att de förekommer hos upp till hälften av alla kvinnor i fertil ålder, och en tredjedel av dem har symtom som är relaterade till dem. Sådana kan vara bl.a. menstruationsstörningar, smärtor, lokala känslor av tryck, täta urineringsbehov och komplikationer vid graviditet.

Den största delen av myom behöver ingen invasiv behandling. Vid svårare fall kan det behövas kirurgi, antingen sparsam myomektomi eller hysterektomi. Vid sidan av kirurgin har under de senaste åren utvecklats en embolisationsbehandling som baserar sig på att livmoderartärerna täpps till.

Hur förbereder Ni Er för undersökningen?

- Ni kommer till sjukhuset på undersökningens morgon.
- På grund av åtgärden tas blodprov, som tas enligt anvisningen före ni kommer till sjukhuset.
- Metformin-medicinering som används av diabetiker behövs inte sättas på paus före undersökningen. Medicineringen kan däremot sättas på paus efter undersökningen om njurfunktionen så kräver.
- Även läkemedel som ökar blodets koagulationstendens (bl.a. östrogener eller tranexamsyra) bör avbrytas på förhand. Eventuell medicinering som påverkar blodets koagulation (Marevan) bör i alla fall enskilt diskuteras med den remitterande läkaren. Alla andra mediciner tar Ni normalt.
- Undersökningen görs vanligtvis via lårbensartären och på grund av risken för infektion får det därför inte finnas rodnad eller utslag i ljumsken.

Undersökningen görs med hjälp av röntgenstrålar och på grund av detta måste en eventuell graviditet utredas före undersökningen. Även känd kontrastmedelsallergi och njursvikt bör meddelas på förhand.

- På undersökningens morgon bör Ni vara oäten.
- Rökning är förbjuden 24 timmar före undersökningen, eftersom den orsakar att blodådrorna dras ihop och det kan leda till att undersökningen misslyckas.

Hur går undersökningen till?

Genom en tunn kateter, som via lårartären förts till livmoderartären, injiceras under genomlysningsskontroll kontrastmedel, som innehåller små täppande partiklar, så länge att blodflödet i artären stoppas. Båda livmoderartärerna försöks täppas till vid samma tillfälle. Vid slutet av åtgärden avlägsnas katetern och injektionsstället sluts igen. Viloläge 2-5 timmar efter åtgärden.

Myom är oftast helt beroende av den blodcirkulation som kommer via livmoderartärerna och efter en lyckad åtgärd upphör deras blodcirkulation och de krymper så småningom ihop. Själva livmodern får blodtillförsel också via andra artärgrenar och dessa bevaras vanligtvis bra vid åtgärden.

Efter undersökningen

Åtgärden tar ca 1-2 timmar.

Ofta känns det redan under åtgärden, och nästan alltid efteråt, smärta i nedre buken, som beror på att blodflödet till myomen upphör. Illamående är också vanligt. Med effektiv medicinering kan man lindra symptomen märkbart. Smärtan är som starkast på åtgärdsdagen och upphör småningom efter några dagar.

Lindrig feber, som också beror på vävnadsskada, kan förekomma, likaså en knapp blödning. Risken för bakteriell infektion är en aning förhöjd flera veckor efter åtgärden. Om det på nytt efter begynnelsekedet uppstår feber eller smärtor i bukens nedre del, är det skäl att söka sig till undersökning och behandling.

Den remitterande gynekologienheten sköter om uppföljningen och de fortsatta kontrollerna enligt sin egen praxis.

Hur åtgärden inverkar på fruktsamheten har ännu inte forskats tillräckligt, men det har rapporterats om flera problemfria graviditeter som slutat i en normal förlossning efter en embolisation.

Instruktioner för eftervård vid en artärpunktering hittas <https://hoito-ohjeet.fi/OhjepankkiVSSHPRuotsi/Instruktioner%20f%C3%B6r%20efterv%C3%A5rd%20vid%20en%20art%C3%A4rpunktering.pdf>

Var får Ni höra resultaten av undersökningen?

Den remitterande polikliniken eller avdelningen berättar om resultaten av undersökningen.